

Република Србија
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-2 У. 6885/10 (2009)
Дана 15.04.2011. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

Управни суд у већу састављеном од судија: Мирјане Цветковић председника већа, др Владана Станојева и Сузане Гудураш, чланова већа, са саветником суда Весном Слијепчевић, као записничарем, решавајући у управном спору по тужби тужиоца „В.“ а.д. Б., Н. Б., Улица. ..., кога заступа дипломирани правник В. Ц.; „Ф. З. А.“ а.д. Л., ...кога заступа С. А. Д., адвокат из Б., Улица ... улаз, стан ; „Ј. Ф.“ д.о.о. Б., Улица. ..., Б., које заступа законски заступник директор В. Г.; „С.“ д.о.о., Предузеће за производњу и промет фармацеутских производа Б., ..., кога заступа Ц. М., адвокат из Б., Улица ..., „В.1“ а.д. холдинг компанија, Б., Улица ..., кога заступа Г. Д., адвокат из Б., Улица ..., стан ...; „Ф.“ д.о.о. Предузећа за медицинско снабдевање на велико и мало, производњу и спољну трговину, ..., Б., чији је законски заступник председник Управног одбора С. Ц., а чији је пуномоћник Б. Т. К., адвокат из Б., Улица. ...; „Ф. С.“ д.о.о. Б., Улица ..., заступаног по законском заступнику, директору М. Б.; „Ф. В.“ д.о.о. из Б., Улица ..., кога заступа О. И., адвокат из Н. С., Улица ...; „У.“ д.о.о. из Н. С., Улица ..., кога заступају др В. Л. и И. О., адвокати из Н. С., ...; „Х.“ а.д. из В., Улица ..., заступаног по законском заступнику, председнику концерна „Х.“, М. Б., чији је пуномоћник С. Н., адвокат из Б., ...и „Г.“ а.д. Б. – З., ..., заступаног по законском заступнику, генералном директору О. Н., чији је пуномоћник Н. С., адвокат из Б., ... ради поништаја решења туженог Комисије за заштиту конкуренције Републике Србије број ... од ... године, са заинтересованим лицем Предузећем за спољну и унутрашњу трговину и медицинско снабдевање „Р.“ д.о.о. Б., ..., Н. Б., у предмету заштите конкуренције, у нејавној седници већа одржаној дана 15.04.2011. године, донео је

П Р Е С У Д У

Тужбе СЕ ОДБИЈАЈУ.

Образложење

Оспореним решењем ставом I диспозитива утврђено је да је одредба члана 7. тачка 7.4., 7.5., 7.6. и 7.9. идентичних уговора о купопродаји за ... годину које је „Х.“ а.д. из В., улица ... закључио и то: Уговор о купопродаји за ... годину закључен са „Ф. В.“ д.о.о. за производњу фармацеутских производа Б., ..., заведен код „Ф.1“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину закључен са „В.“ а.д. за медицинско снабдевање, производњу, експорт-импорт „В.“ Б., ..., Н. Б., заведен код „В.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину закључен са „Ф.“ д.о.о. Предузеће за медицинско снабдевање на велико и мало, производњу и спољну трговину, ..., Б., заведен код „Ф.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину закључен са „Ј. Ф.“ д.о.о. Предузећем за медицинско снабдевање, увоз, извоз и заступство, ..., Б., заведен код „Ј. Ф.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину закључен са „В.1“ а.д. холдинг компанија за промет лековима и другом медицинском робом, ..., Б., заведен код „В.1“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину закључен са „В. Х.“ а.д. ..., Б., заведен код „В. Х.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину закључен са „У.“ д.о.о. за производњу, промет и услуге ..., Н. С., заведен код „У.“ под бројем ... од ... године, акт који за циљ и последицу има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту veleпродаје лекова на територији Републике Србије. Ставом II диспозитива решења ништава је по самом закону одредба члана 7. тачка 7.4., 7.5., 7.6. и 7.9. уговора из става I диспозитива овог решења.

Ставом III диспозитива решења утврђено је да је одредба члана 11. тачка 11.2., 11.3. и 11.4. идентичних уговора о купопродаји за ... годину које је „Г.“ а.д. из З., ..., закључила и то: Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „Ф. В.“ д.о.о. за производњу фармацеутских производа Б., ..., заведен код „Ф.1“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „В.“ а.д. за медицинско снабдевање, производњу, експорт-импорт „В.“ Б., ..., Н. Б., заведен код „В.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „Ф.“ д.о.о. предузеће за медицинско снабдевање на велико и мало, производњу и спољну трговину, ..., Б., заведен код „Ф.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „Ј. Ф.“ д.о.о. предузећем за медицинско снабдевање, увоз, извоз и заступство, ..., Б., заведен код „Ј. Ф.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „В. Л.“ - продаја д.о.о., ..., Б., заведен код „В.1“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „В. М.“ - продаја д.о.о., Б., заведен код Велефарма под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „В. Х.“ а.д. ..., Б., заведен код „В. Х.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „У.“ д.о.о. за

производњу, промет и услуге ..., Н. С., заведен код „У.“ под бројем ... од ... године, акт који за циљ и последицу има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту велепродаје лекова на територији Републике Србије. Ставом IV диспозитива решења утврђено је да је ништава по самом закону одредба члана 11. тачка 11.2., 11.3. и 11.4. уговора из става III диспозитива овог решења.

Ставом V диспозитива решења утврђено је да је одредба члана 11. став 2. и 3. идентичних уговора о купопродаји за ... годину које је „Г.“ а.д. из З., ..., закључила и то: Уговор о купопродаји за .... годину бр. ... закључен са „Ф. В.“ д.о.о. за производњу фармацеутских производа Б., ..., заведен код „Ф.1“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „В.“ а.д. за медицинско снабдевање, производњу, експорт-импорт „В.“ Б., ..., Н. Б., заведен код „В.“ под бројем ... од... године, Уговор о купопродаји за .... годину бр. ... закључен са „Ф.“ д.о.о. предузеће за медицинско снабдевање на велико и мало, производњу и спољну трговину, ..., Б., заведен код „Ф.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „Ј. Ф.“ д.о.о. предузеће за медицинско снабдевање, увоз, извоз и заступство, ..., Б., заведен код „Ј. Ф.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „В. Л.“ - продаја д.о.о., ..., Б., заведен код „В.1“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „В. М.“ - продаја д.о.о., ..., Б., заведен код „В.1“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен са „У.“ д.о.о. за производњу, промет и услуге..., Н. С., заведен код „У.“ под бројем ... од ... године, акт који за последицу има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту велепродаје лекова на територији Републике Србије. Ставом VI диспозитива решења утврђено је да је ништава по самом закону одредба члана 11. став 2. и 3. уговора наведених у ставу V диспозитива овог решења.

Ставом VII диспозитива решења утврђено је да је одредба члана 3. тачка 3.9. идентичних уговора о продаји за ... годину које је „Ф. З. А.“ а.д. Л., Улица ..., закључио и то: Уговор о продаји за ... годину закључен са „В. Х.“ а.д. ..., Б., заведен код „В. Х.“ под бројем ... од ... године, Уговор о продаји за ... годину закључен са „У.“ д.о.о. за производњу, промет и услуге ..., Н. С., заведен код „У.“ под бројем ... од ... године, Уговор о продаји за ... годину закључен са „Ф. В.“ д.о.о. за производњу фармацеутских производа Б., ..., Б., заведен код „Ф.1“ под бројем ... од ... године, Уговор о продаји за ... годину закључен са „Ј. Ф.“ д.о.о. предузеће за медицинско снабдевање, увоз, извоз и заступство, ..., Б., заведен код „Ј. Ф.“ под бројем ... од ... године, Уговор о продаји за ... годину закључен са „В.“ а.д. за медицинско снабдевање, производњу, експорт-импорт „В.“ Б., ..., Н. Б., заведен код „В.“ под бројем ...

од ... године, Уговор о продаји за ... годину закључен са „В.1“ а.д. холдинг компанија, „В. Л.“ - продаја д.о.о., „В. М.“ - продаја д.о.о., сви из Б., ... и „С.1“ а.д. из Н. С., ..., заведен код „В.1“ а.д. холдинг компаније под бројем ... од ... године, акт који за циљ и последицу има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту велепродаје лекова на територији Републике Србије. Ставом VIII диспозитива решења утврђено је да је ништава по самом закону одредба члана 3. тачка 3.9. уговора наведених у ставу VII диспозитива овог решења.

Ставом IX диспозитива решења утврђено је да су одредбе члана 7. и 8. идентичних уговора о купопродаји за ... годину које је „Ј.“ а.д. фабрика лекова З., ..., закључила и то: Уговор о купопродаји за ... годину закључен са „В.“ а.д. за медицинско снабдевање, производњу, експорт-импорт „В.“ Б., ..., Н. Б., заведен код „В.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину закључен са „Ј. Ф.“ д.о.о. предузећем за медицинско снабдевање, увоз, извоз и заступство, ..., Б., заведен код „Ј. Ф.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину закључен са „У.“ д.о.о. за производњу, промет и услуге ..., Н. С., заведен код „У.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји за ... годину закључен са „В. Х.“ а.д. ..., Б., заведен код „В. Х.“ под бројем ... од ... године, акт који за циљ и последицу има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту велепродаје лекова на територији Републике Србије. Ставом X диспозитива решења утврђено је да су ништаве по самом закону одредбе члана 7. и 8. уговора наведених у ставу IX диспозитива овог решења.

Ставом XI диспозитива решења утврђено је да су одредбе члана 2., 3. и 12. идентичних уговора о купопродаји које је „Х.1“ а.д. фабрика лекова И., ..., закључила и то: Уговор о купопродаји закључен са „В.“ а.д. за медицинско снабдевање, производњу, експорт-импорт „В.“ Б., ..., Н. Б., заведен код „В.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји закључен са „Ј. Ф.“ д.о.о. предузеће за медицинско снабдевање, увоз, извоз и заступство, ..., Б., заведен код „Ј. Ф.“ под бројем ... од (нечитак датум), Уговор о купопродаји закључен са „Ф. В.“ д.о.о. за производњу фармацеутских производа Б., ..., Б., заведен код „Ф.1“ под бројем ... од ... године, акти који за циљ и последицу имају битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту велепродаје лекова на територији Републике Србије.

Ставом XII диспозитива решења утврђено је да су ништаве по самом закону одредбе члана 2., 3. и 12. уговора наведених у ставу XI диспозитива овог решења.

Ставом XIII диспозитива решења утврђено је да су одредбе члана 5. и 6. идентичних уговора о снабдевању готовим лековима које је „Ф. С.“ д.о.о. Б., ..., закључила и то: Уговор о снабдевању готовим лековима закључен са „Ј. Ф.“ д.о.о. предузеће за медицинско снабдевање, увоз, извоз и заступство, ..., Б., заведен код „Ј. Ф.“ под бројем ... од ... године, Уговор о снабдевању готовим лековима закључен са „В.“ а.д. за медицинско снабдевање, производњу, експорт-импорт „В.“ Б., ..., Н. Б., заведен код „В.“ под бројем ... од ... године, Уговор о снабдевању готовим лековима закључен са „У.“ д.о.о. за производњу, промет и услуге ..., Н. С., заведен код „У.“ под бројем ... од ... године, Уговор о снабдевању готовим лековима закључен са „В. Х.“ а.д. ..., Б., заведен код „В. Х.“ под бројем ... од ... године, акти који за циљ и последицу имају битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту veleпродаје лекова на територији Републике Србије.

Ставом XIV диспозитива решења утврђено је да су ништаве по самом закону одредбе члана 5. и 6. уговора наведених у ставу XIII диспозитива овог решења.

Ставом XV диспозитива решења утврђено је да су одредбе члана 2. Анекса бр. 1. Уговора о купопродаји бр. ... од ... године закљученог између „С.“ д.о.о., ..., Б. и „В. Х.“ а.д., ..., Б., члана 3. Анекса бр. 1. Уговора о купопродаји бр. ... од ... године, закљученог између „С.“ д.о.о., ..., Б. и „У.“ д.о.о., ..., Н. С., члана 2. Анекса бр. 3 Уговора о купопродаји бр. ... од ... године закљученог између „С.“ д.о.о., ..., Б. и „Ј. Ф.“ д.о.о., ..., Б., члана 2. Анекса бр. 1. Уговора о купопродаји бр. ... од ... године између „С.“ д.о.о., ..., Б. и „В.“ а.д., ..., Н. Б., члана 2. Анекса бр. 1. Уговора о купопродаји бр. ... од ... године закључен између „С.“ д.о.о., ..., Б. и „В. Л.“ - продаја д.о.о. и „В. М.“ - продаја д.о.о., ..., Б., у делу којим се одређује процентуални износ бонификације или каса сконто који се за специфику и за паралеле преноси на апотекарску установу, односно здравствени центар, акти који за циљ имају битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту veleпродаје лекова на територији Републике Србије.

Ставом XVI диспозитива решења утврђено је да су ништаве по самом закону одредбе Анекса уговора о купопродаји из става XV диспозитива овог решења.

Ставом XVII диспозитива решења утврђено је да су произвођачи лекова и то: „Х.“ а.д. из В., Улица ..., „Г.“ а.д. из З., ..., „Ф. З. Л.“ а.д., Улица ..., „Х.1“ а.д. фабрика лекова И., ..., „Ј.“ фабрика лекова а.д. З., ..., „С.2“ а.д. за медицинско снабдевање и производњу Б., ..., Б. и Предузеће за производњу и промет фармацевтских производа „С.“ д.о.о., ..., Б., одлуком са

састанка Групације произвођача лекова у Удружењу за хемијску, фармацеутску и гумарску индустрију и индустрију неметала Привредне коморе Србије одржаном ... године, утврдили следеће услове трговине за део палете која се нуди у поступку јавне набавке тако да: за препарате није дозвољено смањење бруто цене на ниже, рабат за дистрибуцију у висини од ... % није дозвољено преносити крајњим купцима и максималан рок за плаћање које купац може да понуди на тендеру јесте 150 дана, чиме су склопили забрањени споразум који за циљ има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту велепродаје лекова на територији Републике Србије, због чега је ставом XVIII диспозитива решења утврђено да је ништава по самом закону одлука Групације произвођача лекова из става XVII диспозитива овог решења.

Ставом XIX диспозитива решења утврђено је да су произвођачи лекова и то: „Х.“ а.д. из В., Улица ..., „Г.“ а.д. из З., ..., „Ф. З. Л.“ а.д., Улица ..., „Х.1“ а.д. фабрика лекова И., ..., „Ј.“ фабрика лекова а.д. З., ..., „Ф. С.“ д.о.о. Б., ..., Б. и Предузеће за производњу и промет фармацеутских производа „С.“ д.о.о., ..., Б., усагласили праксу да код купопродаје лекова за .... годину обавезу купце да производе који су предмет уговора продају крајњим корисницима (апотекама и здравственим установама), да купац не може без претходне сагласности произвођача лекова да производе купљене по том уговору продаје или врши компензације са другим дистрибутерима, да купац нема право да без претходне сагласности произвођача врши измену цена лекова и висине попушта приликом даљег пласмана лекова и да је купац обавезан да за учешће на конкурс за јавне набавке претходно прибави сагласност произвођача лекова за излазак на конкурс, чиме су склопили забрањени споразум који за циљ има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту велепродаје лекова на територији Републике Србије.

Ставом XX диспозитива решења утврђено је да су велерогије: „В.1“ а.д. холдинг компаније за промет лековима и другом медицинском робом, ..., Б., „В.“ а.д. за медицинско снабдевање, производњу, експорт-импорт „В.“ Б., ..., Н. Б., „Ф.“ д.о.о. предузећа за медицинско снабдевање на велико и мало, производњу и спољну трговину, ..., Б., „Ј. Ф.“ д.о.о. предузеће за медицинско снабдевање, увоз, извоз и заступство, ..., Б., „В. Х.“ а.д. ..., Б., „Ф. В.“ д.о.о. за производњу фармацеутских производа Б., ..., Б. и „У.“ д.о.о. за производњу, промет и услуге ..., Н. С., на састанку Радне групе произвођача лекова и велерогија у оквиру Групације велерогија Удружења за трговину Привредне коморе Србије, одржаном ... године, донеле одлуку под називом „Предлог правила пословања у делу промета који није предмет класичног поступка јавне набавке”, чиме су склопиле забрањени споразум који за циљ има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на

релевантном тржишту veleпродаје лекова на територији Републике Србије, због чега је ставом XXI диспозитива решења утврђено да је ништав по самом закону забрањени споразум из става XX диспозитива овог решења.

Ставом XXII диспозитива решења обустављен је поступак покренут против „P.1“ д.о.о. за производњу лекова З., ..., З..

Ставом XXIII диспозитива решења обустављен је поступак покренут против „Ф.2“ друштва за производњу и промет лекова и помоћних лековитих средстава из К., ...

Ставом XXIV диспозитива решења одређено је да ће се ово решење објавити у „Службеном гласнику РС”.

Тужилац „В.“ а.д. Б. поднео је тужбу Врховном суду Србије дана 27.01.2009. године, која је заведена под бројем У. 654/09. У тужби наводи да је оспорено решење незаконито, да је диспозитив оспореног решења нејасан и неодређен и да неиспуњава услове из члана 198. Закона о општем управном поступку, да је погрешно примењен Закон о заштити конкуренције приликом оцењивања предметних уговора као забрањених, с обзиром на то да се није пошло од правне природе уговора и тумачења заједничке воље уговорних страна иако је на то указивао у току поступка. Надаље наводи да су приликом доношења оспореног решења битно повређена правила поступка, јер је Комисија пре спровођења испитног поступка већ изнела правну тврдњу материјално правне садржине као и да је тужиоцу било онемогућено да као странка поставља питања другим странкама односно сведоцима у поступку. Такође, сматра да је погрешно образложење решења, јер је оцењено да су закључени уговори по својој правној природи уговори по приступу, а Комисија није образложила због чега је одустала од квалификације предметних уговора као типских уговора. Тужилац надаље у тужби наводи да Комисија није одговорила на допис тужиоца којим је тражио да се утврди да ли је постојала намера уговарача да се закључе забрањени уговори, као и да ли се у сваком конкретном случају ради о нарушавању релевантног тржишта. Уз све то истиче да чињенично стање није потпуно и правилно утврђено због чега је повређено начело истине, тј., нису потпуно и правилно утврђене чињенице значајне за доношење законите и правилне одлуке. Предлаже да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

Тужилац „Ф. З. А.“ а.д. из Л., тужбу је поднео Врховном суду Србије дана 27.01.2009. године, која је заведена под бројем У. 657/09. У тужби наводи да је оспорено решење

незаконито, јер у решењу Комисије нису образложени критеријуми по којима је процењено да произвођачи лекова имају „значај у продаји лекова у Србији“, а у вези са ставом који се тиче релевантног тржишта у предметном поступку. Сматра да је решење Комисије ништаво у смислу члана 257. став 1. тачка 5. у вези са чланом 199. став 2., 3. и 4. Закона о општем управном поступку, јер образложење решења нема оцену доказа него се само цитирају одредбе уговора и износи закључак да су то акти из члана 7. Закона о заштити конкуренције. Такође истиче да је оспореним решењем погрешно тумачен појам слободног тржишта на које се примењују одредбе Закона о заштити конкуренције. Надаље у тужби наводи да су предметним поступком обухваћени скоро сви произвођачи лекова и веледрогерије и да оспореним решењем није јасно одређено у односу на кога је у конкретном случају нарушена конкуренција, односно који су то конкуренти који су преостали на неслободном тржишту. Предлаже да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

Тужилац „Ј. Ф.“ д.о.о. из Б. тужбу је поднео Врховном суду Србије дана 27.01.2009. године, која је заведена под бројем У. 661/09. У тужби наводи да је оспорено решење незаконито, јер се савет Комисије када је одбио његову жалбу решењем од ... године није бавио суштином исте, односно статусом тужиоца као учесника на тржишту у предметном поступку, које решење је остало на снази, будући да се против истог није могао водити управни спор. Истиче да је прекршен члан 58. став 1. Закона о заштити конкуренције из ког разлога је закључак о покретању поступка противзаконит и ништав акт. Такође, сматра да је прекршен и члан 66. Закона о заштити конкуренције, односно да је оспоравано решење донето након законског рока. Надаље, наводи да му је током поступка било онемогућено да буде информисан о извођењу доказа саслушањем странака у поступку и узимањем исказа сведока, да није био у могућности да присуствује извођењу ових доказа и остварује своја права у смислу члана 133. став 3. Закона о општем управном поступку, као и да је повређен члан 198. став 1. Закона о општем управном поступку, односно да диспозитив решења не садржи податак о томе која је законска одредба прекршена. У тужби наводи и да је неосновано образложење за доношење закључка о покретању поступка, које је дато у допису Комисије број ... од ... године, у коме се образлаже да је закључак донет пре него што је Комисија прибавила уговоре о дистрибуцији лекова произвођача лекова, те да је поступак покренут на основу навода из захтева који су били у сагласности са изјавом секретара Удружења за трговину у Привредној комори Србије. Сматра да је прекршен члан 125. Закона о општем управном поступку, јер нису утврђене одлучне чињенице које се тичу закључивања хоризонталних и вертикалних споразума, односно циља који се желео постићи закључивањем предметним споразумом. Предлаже да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

Тужилац „С.“ д.о.о из Б. тужбу је подно Врховном суду Србије дана 27.01.2009. године која је заведена под бројем У. 675/09. У тужби наводи да је оспорено решење незаконито јер је оспорена одлука донета на основу неправилно утврђеног чињеничног стања, јер је утврђено да је тужилац заједно са „Х.“, „Г.“, „З.“, „Х.1“, „Ј.“ и „С.2“, одлуком са састанка Групације произвођача лекова у Удружењу за хемисјку, фармацеутску и гумарску индустрију и индустрију неметала Привредне коморе Србије одржаног дана ... године, склопио споразум забрањен чланом 7. Закона о заштити конкуренције, јер је у току испитног поступка утврђено да је тужилац као члан групације имао свог представника који није учествовао у доношењу одлуке, нити је потписао било какав споразум, а да без обзира на наведено у изреци решења тужилац се означава као доносилац одлуке од ... године. Посебно истиче да је у оспореном решењу утврђено да су сви учесници у спроведеном поступку предузимали све забрањене радње, иако се признаје постојање великих разлика у поступању истих тих учесника. Ово стога, јер није правилно извршен увид у анексе уговора тужиоца, а да јесте дошло би се до закључка да тужилац ниједном купцу није одређивао количинске лимите, као обавезујуће. Није свом купцу велетрговцу – правио ограничење у избору његовог купца, није спречавао и условљавао компензације, није тражио од својих купаца да се обавезу да неће набављати производе од других добављача. Такође истиче да тужени орган није поступио по правилима поступка, јер ниједном речју није образложио на који начин је утврдио да су повреде из члана 7. Закона о заштити конкуренције учињене од стране тужиоца. Предлаже да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

Тужилац „В.1“ а.д. холдинг компанија из Б. поднео је тужбу Врховном суду Србије дана 27.01.2009. године, која је заведена под бројем У. 680/09. У тужби наводи да је оспорено решење незаконито. Посебно истиче да је диспозитив оспореног решења нејасан и неодређен и да неиспуњава услове из члана 198. Закона о општем управном поступку, да је погрешно примењен Закон о заштити конкуренције, приликом оцењивања предметних уговора као забрањених, с обзиром на то да се није пошло од правне природе уговора и тумачења заједничке воље уговорних страна иако је на то тужилац указивао у току поступка. Надаље наводи да су приликом доношења оспореног решења битно повређена правила поступка јер је Комисија пре спровођења испитног поступка већ изнела правну тврдњу материјално правне садржине, као и да је тужиоцу било онемогућено да као странка поставља питања другим странкама, односно сведоцима у поступку. Такође, сматра да је погрешно образложење решења, јер је оцењено да су закључени уговори по својој правној природи уговори по приступу, а Комисија није образложила због чега је одустала од квалификације предметних уговора као типских уговора. Уз све то истиче да чињенично стање није потпуно

и правилно утврђено, због чега је повређено начело истине, тј., нису потпуно и правилно утврђене чињенице значајне за доношење законите и правилне одлуке. Предлаже да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

Тужилац „Ф.“ д.о.о из Б.а поднео је тужбу Врховном суду Србије дана 28.01.2009. године, која је заведена под бројем У. 687/09. У тужби наводи да је оспорено решење незаконито. Посебно истиче да се захтев предузећа „Р.“ д.о.о. Б. није односио на забрањене споразуме, као и да у моменту подношења овог захтева није постојала активна легитимација на страни овог предузећа за иницирање поступка. Истиче да је нејасно образложен навод тужиоца тј., није јасно образложено шта је циљ, а шта последица предметних аката који представљају споразуме, односно тужилац сматра да не може бити говора о нарушеној конкуренцији јер су произвођачи лекова закључили уговоре са веледрогеријама које покривају ... % релевантног тржишта у односу на преостале веледрогерије које покривају ... % укупног тржишта. Сматра да је погрешан став Комисије да су предметни вертикални споразуми забрањени у циљу нарушавања конкуренције на тржишту с обзиром на то да се односе на готово све произвођаче, поред веледрогерија те да се ради о типским споразумима којима је свако могао приступити под истим условима. Уз то, посебно наводи да је тржиште производње лекова специфично тржиште, уређено Законом о лековима и другим медицинским средствима, а да то Комисија није имала у виду. Надаље, тужилац побија и основаност решења Комисије у делу који се односи на постојање хоризонталних споразума између веледрогерија, а поводом примене „предлога Правила пословања у делу предмета који није предмет класичног поступка јавне набавке“, акта донетог на састанку Радних група произвођача лекова и веледрогерија одржаног ... године. Уз све наведено тужилац истиче да оспореним решењем није утврђено да ли је доминантни положај појединих произвођача већ постојао као такав или су произвођачи свој доминантан положај обезбедили закључивањем споразума те да ли је постојала злоупотреба доминантног положаја, као и да ли је све то утицало на остале произвођаче да заузму јединствен став, односно на веледрогерије да прихвате споразум. Предлаже да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

Тужилац „Ф. С.“ тужбу је поднео Врховном суду Србије дана 28.01.2009. године, која је заведена под бројем У. 688/09. У тужби наводи да је оспорено решење незаконито, јер у истом није примењена Уредба о критеријумима за утврђивање релевантног тржишта, а који критеријуми су утврђени чланом 2. и 3. неопходни за одређивање релевантног тржишта и да се њихова примена подразумева без посебног наглашавања. Такође у тужби наводи да је своју продајну политику координирао са другим произвођачима у оквиру Групаације произвођача лекова при Привредној комори Србије, да у његовим уговорима не постоје елементи који

доказују истоветност са другима, те да се паралелно понашање не може третирати као аутоматски доказ за усаглашену праксу, а како је то учињено у оспореном решењу. Сматра да је погрешно примењена одредба члана 2. став 2. Закона о заштити конкуренције. Предлаже да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

Тужилац „Ф. В.“ д.о.о. из Б. тужбу је поднео Врховном суду Србије дана 28.01.2009. године, која је заведена под бројем У. 698/09. У тужби наводи да је оспорено решење незаконито, јер Комисија у побијаном решењу не наводи одређену садржину одлуке или њен део за који сматра да представља забрањени споразум, а из самог назива неспорно произилази да је у питању предлог, а не одлука како се то наводи у решењу, због чега само постојање предлога не може једном предлогу давати значај усаглашене одлуке. Такође, истиче да у побијаном решењу није наведен ниједан доказ који указује да је тужилац, као веледрогерија своје пословање вршио на начин одређен Предлогом правила понашања. Сматра да је незаконит став Комисије да је друга уговорна страна овде тужилац могла преко свог удружења да утиче на унапред понуђене услове уговора, јер је претходно констатовала да се ради о атхезионим уговорима, због чега је овакав став Комисије контрадикторан. Истиче да остаје нејасно зашто су првобитним поступком обухваћене веледрогерије које су закључиле уговоре са произвођачима лекова „Х.“ и „Г.“, након што је поступак проширен на друге произвођаче лекова и даље је опет вођен само у односу на првобитно обухваћене веледрогерије, а не и на велики број веледрогерија које су имале исте такве закључене уговоре, због чега је оваквим својим селективним приступом Комисија довела до неравноправног положаја самих тј., осталих веледрогерија. Предлаже да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

Тужилац „У.“ д.о.о. из Н. С. тужбу је поднело Врховном суду Србије дана 28.01.2009. године, која је заведена под бројем У. 703/09. У тужби наводи да је оспорено решење незаконито јер је оспореним решењем погрешно утврђено да акти које је тужилац закључио са произвођачима имају за циљ битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту велепродаје лекова на територији Републике Србије. Такође сматра да је погрешно утврђено да се Предлог правила пословања у делу промета који није предмет класичног поступка јавне набавке сматра одлуком, јер из самог назива произилази да се ради о предлогу. Сматра да је незаконит став Комисије да је друга уговорна страна овде тужилац могла преко свог удружења да утиче на унапред понуђене услове уговора, јер је претходно констатовала да се ради о атхезионим уговорима, због чега је овакав став Комисије контрадикторан. Предлаже да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

Тужиоци „Х.“ а.д. В. и „Г.“ а.д. Б. поднели су тужбу дана 11.02.2009. године, Врховном суду Србије која је заведена под бројем У. 1025/09. У тужби наводе да је оспорено решење незаконито, да су повређена правила поступка, да је погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање на које су погрешно примењене одредбе материјалног права. Посебно истичу да је испитни поступак спроводило неовлашћено лице које није поднело извештај Савету као колегијалном органу, да је прекршен члан 64. Закона о заштити конкуренције којим је регулисано одржавање усмене расправе пред Саветом, да је Савет комисије прекорачио своју надлежност јер је одлучивао о правној ствари која је у искључивој надлежности суда, када је у диспозитиву оспореног решења ставовима 2. 4. и 6. одлучивао о ништавости одредаба уговора означеним у поменутих ставовима, чиме је повређен члан 257. тачка 1. Закона о општем управном поступку. Такође истичу да су повређени члан 196. став 3. као и члан 198. став 2. Закона о општем управном поступку, јер је диспозитив решења у ставу 19. неодређен и нејасан а тиме и неизвршив, пошто није ближе одређено о ком споразуму је реч, те се не може испитати законитост побијаног решења у овом ставу. Уз то још наводи да је неосновано образложење туженог органа да је у потпуности утврђено чињенично стање, јер нема јасних аргумената који се односе на постојање битног ограничавања у конкуренцији, због чега тужилац сматра да Комисија није јасно прописала критеријуме који чине битно ограничавање конкуренције. Предлажу да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

У одговору на тужбе тужилаца, тужени орган је у свему остао код разлога из образложења оспореног решења и предложио је да суд тужбе одбије, као неосноване.

Управни суд је преузео нерешене предмете Врховног суда Србије и окружних судова од 01.01.2010. године, на основу члана 77. став 1. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“ бр. 111/09) члана 29. став 1. и члана 90. став 1. Закона о уређењу судова („Сл. гласник РС“ бр. 116/08 и 104/09).

Како се поднетим тужбама оспорава исто решење туженог органа, то је Управни суд због економичности поступка, а на основу члана 314. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04), а који се примењује на основу члана 59. Закона о управним споровима („Службени лист СРЈ“ број 46/96) спојио предмете У број 6885/10 (2009), У број 6888/10 (2009), У број 6891/10 (2009), У број 6902/10 (2009), У број 6907/10 (2009), У број 6910/10 (2009), У број 6911/10 (2009), У број 6919/10 (2009), У број 6923/10 (2009) и У број 7141/10 (2009), с тим што ће се поступак водити под бројем У. 6885/10 (2009).

Решавајући овај управни спор на основу чињеница које су утврђене у управном поступку у смислу одредбе члана 38. став 1. Закона о управним споровима („Службени лист СРЈ“ број 46/96), испитујући законитост решења у границама захтева из тужби у складу са чланом 39. став 1. истог Закона, Управни суд је оценом навода у тужби, одговора на тужбе и списка предмета ове управне ствари, нашао да су:

Тужбе неосноване.

У току поступка утврђено је да је Комисији за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) достављен захтев Предузећа за спољну и унутрашњу трговину и медицинско снабдевање „Р.“ д.о.о. Б., (у даљем тексту: „Р.“) од ... године, у којем је изнето да су произвођачи лекова, „Х.“ а.д. из В. и „Г.“ а.д. из З. закључили споразуме о дистрибуцији домаћих лекова и фармацеутских препарата са највећим трговцима лековима на велико, као што су „В.1“, „В.“, „Ф.“, „Ј. Ф.“, који испуњавају одређене лимите у погледу месечне вредности набављене робе, те су тако искључили са тржишта дистрибуције домаћих лекова остале трговце лековима на велико, чиме је битно спречена конкуренција на релевантном тржишту. Подносилац захтева је такође изнео да је до увођења овог начина дистрибуције лекова од стране „Х.“, куповао лекове од веледрогерија које су испуњавале количинске лимите и директно набављале лекове од „Х.“ и делио са тим веледрогеријама прописану висину трошкова за промет лекова у износу од ... %. У наведеном захтеву је посебно наглашено да је споразумима о дистрибуцији лекова забрањено поменути веледрогеријама да препродају предметну робу другим веледрогеријама, чиме се друге веледрогерије искључују са тржишта дистрибуције домаћих лекова. Потврду ових навода подносилац захтева је обезбедио достављајући уз захтев и копије два писма. Писмо које није обележено бројем и датумом, упутио је председник концерна „Х.“ веледрогерији „Ф.3“ (адреса примаоца је избрисана, али је из текста писма идентификован прималац), у којем као разлог за одбијање пословања са овом веледрогеријом наводи то што је Групација произвођача и веледрогерија усвојила нова правила, те је „Ф.3“ предложено да се удружи са другим веледрогеријама ради постизања потребне величине за уговарање са „Х.“. Писмо од ... године упутила је веледрогерија „Ф.“ подносиоцу захтева, обавештавајући га да не може да послује са њим, јер су уговором са произвођачима лекова обавезани да лекове испоручују само крајњим корисницима - апотекама и здравственим установама. Поступајући по наведеном захтеву „Р.“ д.о.о. информације су прикупљене дана ... године у Привредној комори Србије од секретара Удружења за трговину Привредне коморе Србије у оквиру којег функционише Групација веледрогерија, Г. Х. и самосталног саветника у Удружењу, Н. Л.. Одговарајући на општа питања о структури тржишта, дистрибуције домаћих лекова Н. Л. је истакла да има ...

веледрогерија и да су међу њима највећи: „В.1“, „В.“, „Ф.“, „Ф.1“, „В. Х.“, „У.“ и „Ј. Ф.“. На питање о начину дистрибуције домаћих лекова, изнела је да најН.ји начин дистрибуције подразумева договор произвођача „Х.“ и „Г.“ да изабере највеће веледрогерије и да закључе споразуме о дистрибуцији лекова и других медицинских средстава са тим веледрогеријама. Секретар Удружења је потврдила да је нова политика дистрибуције лекова утврђена тако што су постигнути одвојени договори у оквиру сваке Групације - Групације произвођача лекова и Групације веледрогерија, а затим су потврђени на заједничком састанку обе Групације, на којем је присуствовала. Листа од девет веледрогерија са насловом „Потписници предлога правила пословања“, (коју чине веледрогерије: „В.1“, „В.“, „Ф.“, „Ф.1“, „Ј. Ф.“, „У.“, „В. Х.“, „У.1“ и „В.2“), предата је овлашћеном лицу Комисије које је обавило разговор, уз напомену да две веледрогерије ипак нису потписале нова правила („У.1“ и „В.2“). Такође су потврдиле да су ове веледрогерије доставиле Привредној комори Србије писане примедбе на нов начин пословања, које су оне проследиле председнику Групације произвођача лекова у Удружењу за хемијску, фармацеутску и гумарску индустрију и индустрију неметала Привредне коморе Србије, Д. М., потпредседнику концерна „Х.“. Секретар Удружења за трговину је истакла да је поводом наведеног, став Д. М. био да је политика „Х.“ да изабере са ким ће да послује. Наводи из захтева „Р.“ копије поменутих писама и информације прикупљене у Привредној комори Србији основано су указивали да је дошло до повреде члана 7. Закона о заштити конкуренције, због чега је било неопходно у испитном поступку утврдити све одлучне чињенице и околности од значаја за разјашњење ове управне ствари. Стога је Закључком бр. ... од ... године, председница Савета Комисије покренула поступак по захтеву предузећа „Р.“ против „Х.“ а.д. из В., (у даљем тексту: „Х.“); „Г.“ а.д. из З., (у даљем тексту: „Г.“); „В.1“ а.д. холдинг компаније за промет лековима и другом медицинском робом, Б. (у даљем тексту: „В.1“); „В.“ а.д. за медицинско снабдевање, производњу, експорт-импорт „В.“, Б., (у даљем тексту: „В.“); „Ф.“ д.о.о. предузећа за медицинско снабдевање на велико и мало, производњу и спољну трговину, Б. (у даљем тексту: „Ф.“); „Ј. Ф.“ д.о.о. предузеће за медицинско снабдевање, увоз, извоз и заступство, Б. (у даљем тексту: „Ј. Ф.“); „В. Х.“ а.д. Б. (у даљем тексту: „В. Х.“); „Ф. В.“ д.о.о. за производњу фармацеутских производа, Б., (у даљем тексту: „Ф.1“) и „У.“ д.о.о. за производњу, промет и услуге, Н. С. (у даљем тексту: „У.“), ради утврђивања да ли су закључили забрањене споразуме у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције. У испитном поступку прибављени су уговори о купопродаји за ... годину наведених произвођача лекова и остала документација од значаја за решавање у овој управној ствари, те записници Привредне коморе Србије, који су указали на постојање хоризонталног споразума између произвођача лекова, чланица Групације произвођача лекова, с једне стране и између веледрогерија, чланица Групације веледрогерија у Удружење за трговину Привредне коморе Србије, са друге стране. С обзиром на то да су наведени записници основано

указивали да су и други произвођачи лекова закључили забрањене споразуме, у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције, поступак је Закључком председнице Савета Комисије бр. ... од ... године проширен и на остале произвођаче лекова и то на: „З.“ а.д. фармацеутско-хемијска индустрија, Л., (у даљем тексту: „З.“), „Х.1“ а.д. фабрика лекова, И., (у даљем тексту: „Х.1“), „Ј.“, фабрика лекова а.д. З., (у даљем тексту: „Ј.“), „Ф. С.“ д.о.о. Б., (у даљем тексту: „Ф. С.“), „С.2“ а.д. за медицинско снабдевање и производњу, Б., (у даљем тексту: „С.2“), Предузећа за производњу и промет фармацеутских производа „С.“ д.о.о., (у даљем тексту: „С.“), „Р.1“ д.о.о. за производњу лекова, З., (у даљем тексту: „Р.1“), „Ф.2“ Друштво за производњу и промет лекова и помоћних лековитих средстава, К. (у даљем тексту: „Ф.2“) и „С.1“ а.д. за медицинско снабдевање и производњу, Н. С. (у даљем тексту: „С.1“).

На закључак о покретању поступка бр. ... од ... године жалбу су изјавили „Х.“, „Г.“, „В. Х.“ и „Ј. Ф.“. Оцењујући наводе у изјављеним жалбама, Савет Комисије је утврдио да су неосновани и донео је решења о одбијању жалби као неоснованих. На закључак о покретању поступка бр. ... од ... године жалбу су изјавили „З.“, „Х.1“, „Ф. С.“, „Ј.“, „С.2“ и „С.“. Оцењујући наводе у изјављеним жалбама, Савет Комисије је утврдио да су неосновани и донео је решења о одбијању жалби као неоснованих.

Према подацима Агенције за лекове и медицинска средства Србије, у структури тржишта продаје лекова на територији Републике Србије за 2007. годину учествују: „Х.“ са ... %, „Г.“ са ... %, „З.“ са ... %, а увозници лекова појединачно (од којих само неколико са по ... %) са око ... %. Изнета структура продаје домаћих и увозних лекова показује који значај у продаји лекова у Републици Србији имају домаћи произвођачи.

У поступку утврђивања вертикалних ограничења конкуренције у уговорима о купопродаји лекова „Х.“ за ... годину и уговора о купопродаји лекова и парафармацеутике „Г.“ за ... годину у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције, на основу спроведеног поступка и прибављене документације утврђене су одлучне чињенице и околности од значаја за разјашњење ове управне ствари. Увидом у копије уговора „Х.“ о купопродаји лекова за ... годину утврђено је да је „Х.“ закључио следеће истоветне уговоре са роком трајања до ... године: Уговор о купопродаји „Х.“ и „Ф.1“ закључен ... године и заведен код „Ф.1“ под бројем ...; Уговор о купопродаји „Х.“ и „В.“, заведен код „В.“ под бројем ... од ... године, Уговор о купопродаји „Х.“ и „Ф.“, закључен ... године и заведен под бројем ... код „Ф.“, Уговор о купопродаји „Х.“ и „Ј. Ф.“, закључен ... године и заведен под бројем ... код „Ј. Ф.“, Уговор о купопродаји „Х.“ и „В.1“, закључен ... године и заведен под бројем ..., Уговор о купопродаји „Х.“ и „В. Х.“, закључен ... године и заведен под бројем ... код „В. Х.“, Уговор о купопродаји

„Х.“ и „У.“ заведен под бројем ... од ... године код „У.“, а код „Х.“ под бројем ... од ... године. Уз све наведене Уговоре закључено је и по више Анекса уз исте (наведене у образложењу решења, који се ради избегавања даљег понављања неће поново наводити).

Надаље је утврђено, да је у свим Уговорима чланом 7. Уговора о купопродаји лекова „Х.“ за ... годину прописано следеће: члан 7. обавезе купца 7.1. купац се обавезао да ће набављати све за своје потребе за предметним производима искључиво од „Х.“ или од субјекта којег он одреди; 7.4. купац се обавезао да ће производе куповати ради даље продаје крајњим корисницима апотекама и здравственим установама; 7.5. купац није овлашћен да без сагласности „Х.“ производе продаје, или компензује са другим дистрибутерима; 7.6. купац није овлашћен да изврши измену цене производа на ниже и висине рабата за даљи пласман производа на више, или на ниже, без изричите сагласности „Х.“; 7.9. купац је обавезан да за учешће на конкурс за јавне набавке претходно прибави сагласност „Х.“ за излазак на конкурс. Чланом 17. тачка 17.3. под називом „Трајање и престанак уговора“, прописано је да у случају непоштовања одредби 7.4., 7.5. и 7.6., „Х.“ има право да моментално раскине уговор.

Такође је, утврђен следећи садржај анекса по унапред припремљеном формулару: Анекс 1 - листа производа, цене и рабат; предвиђен је само рабат на бруто цену за дистрибуцију производа, а не и рабат на бруто цену за даљи пласман производа; Анекс 2 - листа производа, цене и рабат; осим рабата на бруто цену за дистрибуцију производа предвиђен је и рабат на бруто цену за даљи пласман производа; Анекс 3 - листа тендерских производа, њихова цена и рабат само за дистрибуцију. Такође, садржи и одредбу да купац није овлашћен да измени цену из ценовника „Х.“ на ниже, нити да преноси рабат за дистрибуцију производа на свог купца; Анекс 4 - утврђује укупан годишњи обим бруто промета и план месечне динамике остварења плана; Анекс 5 - одређује индивидуалне количине производа који су предмет купопродаје према утврђеној табели; Анекс 6 – рок плаћања и бонус на раст уговореног годишњег обима бруто промета; Анекс 7 – критеријуми и елементи за утврђивање обима бонитета на основу којих „Х.“ анализира и бонира купца, а то су: динамика испоруке према крајњем купцу, брзина испоруке, број дистрибутивних центара, квалитет возног парка, трајање сарадње, квалитет средстава обезбеђења плаћања, продајни тим, прихватање заједничких маркетиншких и комерцијалних акција, следственост свих рабата и бонуса „Х.“ и извештавање о залихама; Анекс 8 – бонус по основу плаћања; Анекс 9 – бонус на основу кратких рокова трајања лекова; Анекс 10 - ексклузивна дистрибуција ОТЦ производа (лекова који се набављају без рецепта) за коју нису уговорени рабати за даљи пласман.

Увидом у копије уговора о купопродаји које је за ... годину закључила „Г.“ утврђено је да су у питању две врсте уговора по унапред припремљеном формулару, од којих један тип уговора за предмет има купопродају лекова на велико, док други тип уговора за предмет има купопродају парафармацеутике (група препарата намењених побољшању имунитета и очувања здравља), оба под називом Уговор о купопродаји за .... годину.

Извршен је увид у следеће идентичне уговоре „Г.“ о купопродаји лекова за ... годину: Уговор о купопродаји лекова за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „В. Л.“ - продаја д.о.о. дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „В.1“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „В. М.“ - продаја д.о.о., дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „В.1“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „В.“ дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „В.“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. 4. закључен између „Г.“ и „Ј. Ф.“ дана 1.1..... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „Ј. Ф.“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „Ф.1“ дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „Ф.1“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „Ф.“ дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „Ф.“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „В. Х.“ дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „В. Х.“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „У.“ дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „У.“ под бројем ... од ... године. Извршен је увид у следеће идентичне уговоре „Г.“ о купопродаји парафармацеутике за ... годину: Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „Ф.“, дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „Ф.“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „У.“ дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „У.“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „Ј.“ дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „Ј.“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „Ф.1“ дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „Ф.1“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „В. М.“ - продаја д.о.о. дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „В.1“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ... закључен између „Г.“ и „В. Л.“ - продаја д.о.о. дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „В.1“ под бројем ... од ... године; Уговор о купопродаји за ... годину бр. ...

закључен између „Г.“ и „В.“ дана ... године, заведен код „Г.“ под бројем ... од ... године, а код „В.“ под бројем ... од ... године.

Чланом 11. уговора „Г.“ о купопродаји за ... годину који за предмет има купопродају лекова прописано је следеће: чланом 11. обавезе купца: 11.1. купац се обавезао да ће куповати предметне производе искључиво од „Г.“ или од субјекта којег он одреди; 11.2. купац се обавезао да ће производе који су предмет уговора, искључиво продавати крајњим корисницима (апотекама и здравственим установама), на територији Републике Србије, а за продају ван територије, купац мора прибавити сагласност; 11.3. купац не може без претходне сагласности „Г.“ да лекове купљене по овом уговору продаје или врши компензације са другим дистрибутерима на територији и изван територије; 11.4. купац нема право да без претходне сагласности „Г.“ врши измену цена лекова и висине попушта приликом даљег пласмана лекова, купљених по овом Уговору, крајњим корисницима; 12.4 ако је купац противно члану 11. и без сагласности вршио продају лекова, „Г.“ има право да једнострано раскине уговор са тренутним ступањем на снагу датог писменог обавештења о једностраном раскиду. Уговори „Г.“ о купопродаји за ... годину који за предмет имају парафармацеутику, у члану 11. прописују следеће: купац се обавезао да ће куповати предметне производе искључиво од „Г.“ или од субјекта којег она писмено одреди; купац се обавезао да све производе који су предмет овог уговора, искључиво продаје крајњим корисницима (апотекама и здравственим установама), на територији Републике Србије, а за продају крајњим корисницима изван територије, мора прибавити претходну писмену сагласност „Г.“. Купац не може без претходне сагласности „Г.“, производе купљене по овом уговору, да продаје или врши компензацију са другим дистрибутерима, како на територији Републике Србије, тако и изван. У случају повреде одредаба из наведеног члана предвиђен је једностран раскид уговора уз постављање захтева за накнаду штете.

Наведени уговори о купопродаји лекова, односно парафармацеутике по унапред припремљеном формулару, са роком примене до ... године, представљају вертикалне споразуме у смислу члана 7. став 5. Закона о заштити конкуренције. Утврђено је, да је „Х.“ закључио уговоре о продаји лекова за ... годину, само са наведеним веледрогеријама, док је „Г.“ осим наведених уговора о купопродаји за ... годину, закључивала и уговоре о купопродаји лекова и парафармацеутике за ... годину и са другим веледрогеријама. Уговори о купопродаји лекова за ... годину „Х.“ и „Г.“, садрже следеће истоветне одредбе: клаузулу ексклузивне куповине, ограничавање права купца да сам врши избор својих купаца (који према уговору могу бити само крајњи купци - апотеке и здравствене установе), обавезивање купаца да добију сагласност за продају другим веледрогеријама и одређивање препродајне

цене производа условљавањем да се за измену препродајне цене и висине попушта за даљи пласман лекова прибави сагласност произвођача. С обзиром на истоветне наведене одредбе, Савет Комисије је исте оцењивао истовремено посматрајући формуларне уговоре оба произвођача.

У току управног поступка пуномоћници овде тужилаца доставили су одговоре на захтев и изјашњења, на околности вертикалних ограничења конкуренције, док су у испитном поступку изведени и докази саслушањем странака и сведока. Дана ... године, у својству странке саслушан је председник концерна „Х.“, М. Б., на околност изјашњења поводом „дефинисаних правила усвојених на заједничком састанку Групације произвођача и веледрогерија“, која помиње у писмима о одбијању сарадње са неким веледрогеријама. На налог Комисије да достави акт у којем су дефинисана правила која помиње, одговорио је дописом од ... године, у којем је истакао да правила нису у писаном акту, већ су у питању усмена правила управљена ка подизању нивоа „Добре произвођачке праксе“ и „Добре дистрибутивне праксе“. Приликом саслушања изјавио је да су правила нове пословне политике утврђена на управним органима „Ш.“ и „Х.“у септембру ... године и да представљају свођење броја велетрговина на оне које лековима „Х.“ покривају ... % тржишта, а то су управо веледрогерије са којима су потписани уговори за ... годину. Критеријуми који се примењују код избора веледрогерија су: учешће на тржишту, услови складиштења и транспорта лекова до крајњих корисника и солвентност и правовремено извршавање дугова. Закључио је исказ наводима да све веледрогерије које су одбијене за пословање у овој години нису испуниле критеријуме, те да као произвођач лекова, чији удео на тржишту продаја лекова износи ... - ... % , има право да ограничи број партнера, јер није доминантан. Као доказ о томе да су правила нове пословне политике утврђена на управним органима „Ш.“ и „Х.“, доставио је извод из записника са седнице Извршног одбора „Х.“ а.д. одржане ... године, када је усвојен Правилник о стратегији и обавезним условима за продају лекова „Х.“ а.д. купцима на територији Републике Србије, бр. ... Дана ... године, саслушан је и председник Групације произвођача, Д. М., потпредседник концерна „Х.“ а.д., у својству сведока на околност изјашњења о раду Групације произвођача лекова. Сведок је на саслушању изнео да је у Групацију произвођача лекова учлањено око двадесет произвођача лекова, да је последњих годину дана Групација одржала два до три састанка са темама које су се тичале: нелојалне ино-конкуренције углавном због дампинг цена, огромног броја регистрованих паралела, недостатка подстицајних мера за извоз и сл. На питање да се изјасни о Н.м дефинисаним правилима усвојеним на заједничком састанку обе Групације, изнео је да се чланицама Групације само препоручују неке од активности које имају за циљ „преживљавање“ једне од ретких здравих привредних грана у Србији. Према његовом исказу, препоруке су

подразумевале да се не дозволи субдистрибуција или компензација, односно да се лекови „Х.“ не замењују са другом врстом робе и да се не препродају несолвентним, непоузданим дистрибутерима који не испуњавају савремене услове дистрибуције и складиштења лекова дефинисане по позитивним прописима. Такође је једна од препорука била да се велетрговине придржавају прописаних цена лекова. На питање да коментарише заједничку одлуку свих домаћих произвођача („Х.“, „Г.“, „С.2“, „З.“, „Ј.“, „Х.1“, „Ф. С.“) донету на састанку Групације произвођача лекова од ... године, под тачком 4. „Усаглашавање пословне политике произвођача лекова по питању услова продаје у ... години“, сведок је изјавио да је сам израз „одлука“ неадекватно формулисан и да је „одлуку“ требало назвати „препука“. Додао је да је „Х.“ углавном следио ову одлуку. Такође је изнео да му је познато да су неке велетрговине биле незадовољне Н.м начином пословања „Х.“ и да је о томе обавештен, али да је сматрао да „Х.“ има право да послује са ким жели.

Након сазнања за постојање хоризонталних споразума између произвођача, прибављени су уговори о купопродаји лекова произвођача лекова: „З.“, „Ј.“, „Х.1“, „Ф. С.“, „С.2“ и „С.“ закључени за ... годину са велетрговинама: „В.1“, „В.“, „Ф.“, „Ф.1“, „Ј. Ф.“, „У.“ и „В. Х.“. Увидом у уговоре о продаји за ... годину које су закључили „З.“, „Ј.“, „Х.1“ и „Ф. С.“, утврђено је да су ови произвођачи лекова, поред „Х.“ и „Г.“, применили услове трговине који подразумевају да се лекови продају директно крајњим потрошачима - апотекама и здравственим установама, а не преко још неке велетрговине, односно условљава се продаја другим велетрговинама добијањем сагласности произвођача, утврђује се цена производа и висина рабата за даљу продају условљавањем добијања сагласности за измену цене и рабата код даље продаје. Кад је у питању продаја лекова по прописима о јавним набавкама, скоро сви уговори, односно анекси уговора наведених произвођача лекова имају одредбу којом утврђују да је рок плаћања 150 дана и да рабат за дистрибуцију у висини од ... % није дозвољено преносити крајњим купцима. Наведено потврђују следећи цитирани члан уговора о продаји лекова за ... годину. Уговор о продаји за ... годину који је „З.“ закључио са велетрговијом „В. Х.“, заведен под бројем ... од ... године, а код „З.“ под бројем ... од ... године, у члану 3. Права и обавезе купца, тачка 3.9. дефинише следеће: Купац купује производе ради даље продаје својим крајњим купцима (здравствене установе и апотеке). Купац није овлашћен да без сагласности продавца производе продаје или компензује са другим дистрибутерима. Купац није овлашћен да мења дефинисану цену производа и бонитет за даљи пласман производа својим крајњим купцима, без сагласности продавца. Сагласност продавца мора бити у писменом облику. Бонитет за даљи пласман производа по појединачном препарату може бити увећан искључиво одобравањем бонуса на плаћање ка крајњем купцу за превремено плаћање и то у износу не већем од ... % за авансно плаћање.

Под ценом производа подразумева се цена из важећег ценовника продавца. Идентичне одредбе утврђене су и у следећим уговорима овог произвођача лекова: Уговор о продаји за ... годину закључен са веледрогеријом „У.“, заведен под бројем ... од ... године, а код „З.“ а.д. под бројем ... од ... године; Уговор о продаји за ... годину закључен са веледрогеријом „Ф.1“, заведен под бројем ... од ... године, а код „З.“ под бројем ... од ... године; Уговор о продаји за ... годину закључен са веледрогеријом „Ј. Ф.“, заведен под бројем ... од ... године, а код „З.“ под бројем ... од ... године; Уговор о продаји за ... годину закључен са „В.1“ а.д. холдинг компанијом, „В. М.“ - продаја д.о.о., „В. Л.“ - продаја д.о.о. и „С.1“ а.д. заведен код „В.1“ а.д. холдинг компаније под бројем ... од ... године; Уговор о продаји за ... годину закључен са веледрогеријом „В.“, који је заведен под бројем ... од ... године, а код „З.“ под бројем ... од ... године. Предметни уговор прате и Анекси. Анекс 1. Уговора заведен под бројем ... од ... године, а код „З.“ под бројем ... од ... године, предвиђа између осталог и следеће: 2. Услови продаје: 2.3. тачка ф) Дефинисани бонитет на остварену нето вредност промета за листу паралела је максимално дозвољен бонитет који купац може пренети својим крајњим купцима, здравственим установама и апотекама. Купац није овлашћен да мења бонитет за даљи пласман производа крајњим купцима, без сагласности продавца. Бонитет за даљи пласман производа по појединачном препарату може бити увећан искључиво одобравањем бонуса на плаћање ка крајњем купцу за превремено плаћање и то у износу не већем од ... % за авансно плаћање. За све препарате из овог Анекса, уколико су предмет јавне набавке здравствених установа, купац може искључиво понудити бруто цену уз максималан рок за плаћање од 150 дана од дана испоруке. Анекс 3. уговора под бројем ... од ... године предвиђа посебне услове продаје за производе из листе тендерских препарата: 2. Услови продаје 2.3. тачка а) Крајњи рок плаћања је 150 дана од дана преузимања производа. Купац није овлашћен да изврши измену бруто цене из званичног ценовника продавца на ниже нити да преноси законски рат за дистрибуцију производа од ... % на свог купца. Крајњи рок за плаћање производа са листе тендерских препарата од стране крајњег купца према купцу износи 150 дана, рачунајући од дана испоруке производа, а за њихово плаћање у року краћем од наведеног уговорне стране нису предвиделе бонус по основу плаћања. На основу изнетих одредби уговора о купопродаји лекова произвођача лекова „З.“, „Ј.“, „Х.1“ и „Ф. С.“ за ... годину, утврђено је да су у питању уговори по унапред припремљеном формулару, закључени са роком трајања од годину дана, који у смислу члана 7. став 5. Закона о заштити конкуренције представљају вертикалне споразуме. Уговори о купопродаји лекова „З.“, „Ј.“ и „Х.1“ садрже одредбу којом је купац обавезан да продаје крајњим купцима, забрану купцу да врши компензацију и продају другим веледрогеријама, предвиђају уговори „З.“, „Ј.“, „Х.1“ и „Ф. С.“. Одредба којом се обавезује купац да за измену цене тражи сагласност продавца налази се у уговорима „З.“, „Ј.“ и „Х.1“. Такође, уговори „Ф. С.“ и „С.“ садрже одредбу којом

се одређује препродајна цена, али су другачије формулисане. Увидом у уговоре о продаји лекова произвођача лекова, „С.2“ и „С.“ утврђено је да не садрже одредбе као у уговорима наведених произвођача лекова („З.“, „Ј.“, „Х.1“ и „Ф. С.“). Међутим, уговори ових произвођача дефинишу да ће се посебним Анексима регулисати проширење пословне сарадње, односно рокови измирења обавеза и стимулације промета. Стога је извршен увид у следеће Анексе Уговора о пословној сарадњи (који су ближе описани у образложењу оспореног решења и који се неће наводити ради избегавања сувишног понављања) и утврђено је да садрже одредбе којима продавац одређује купцу процентуални износ бонификације или каса сконто који за специфику и за паралеле може да пренесе на свог купца - апотекарску установу, односно здравствени центар. Код трошкова на име промета на велико од ... % није забележена могућност купца да део тог износа пренесе на свог купца. С обзиром на изнето, Савет Комисије је утврдио да Анекси уговора о купопродаји лекова „С.“ закључени са велерогијама: „В.“, „У.“, „В. Х.“, „В. Л.“ - продаја д.о.о. и „В. М.“ - продаја д.о.о., садрже одредбе којима продавац одређује купцима препродајне цене, чиме су уговорне стране склопиле забрањени споразум у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције, који за циљ има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на тржишту велерогија лекова на територији Републике Србије. Разматрајући уговоре и анексе уговора наведених произвођача лекова, утврђено је да им је заједничка одредба да купац може искључиво да понуди бруто цену уз максималан рок плаћања од 150 дана за тендерске производе. Пуномоћници „Ф. С.“, „Х.1“, „З.“ и „Ј.“ изјаснили су се на околности наведених одредаба.

До закључења наведених Уговора дошло је након састанка Групације произвођача лекова одржаног ... године, чија је прва тачка дневног реда гласила: „Осврт на досадашње активности Групације на политици цене лекова и статуса домаћих произвођача на Листи лекова који се финансирају средствима обавезног здравственог осигурања”, оцењено је да је заједнички интерес Групације усклађивање рабата и других давања, јер стално повећање рабата од стране појединих произвођача доводи до анулирања ефеката повећања цена лекова. Такође је, констатовано да је у том циљу потребно осмислити механизме за ограничавање рабата (нпр. смањење броја посредника у ланцу трговања између произвођача и крајњих корисника...) и закључено је да ову тему треба размотрити на посебном састанку Групације, а у оквиру припрема за усклађивање цена домаћих лекова у IV кварталу. Присутни су били представници „Х.“, „Г.“, „З.“, „Х.1“, „Ј.“, „Ф.2“, „С.1“ и „С.“. Записник са заједничког састанка произвођача лекова и велерогија од ... године, за тему дневног реда имао је „Усаглашавање пословне политике произвођача и велерогија по питању бонитета и других услова продаје”. На састанку је разматрана појава неуобичајено високих рабата за

домаће лекове на тендерима које расписују здравствене установе. У дискусији је предложано да произвођачи профилишу стратегију, тј. да кроз уговоре са веледрогеријама смање могућност за ове појаве. Веледрогерије су инсистирале да се утврде правила понашања не само на тендерима већ и да се уреди целокупно тржиште. Предложено је да се формира радна група која ће сачинити мере за превазилажење ове појаве а које ће бити разматране на следећем заједничком састанку. Састанку су присуствовали представници „Х.“, „Г.“, „С.2“, „З.“, „Ј.“, „Х.1“, „С.“, „Ф.2“ и представници веледрогерија против којих је вођен овај поступак. У записнику са састанка Групације произвођача лекова у Удружењу за хемијску, фармацеутску и гумарску индустрију и индустрију неметала Привредне коморе Србије од ... године, под тачком 4. „Усаглашавање пословне политике произвођача лекова по питању услова продаје у ... години“, донета је заједничка одлука свих домаћих произвођача лекова („Х.“, „Г.“, „С.2“, „З.“, „Ј.“, „Х.1“, „Ф. С.“), којом су дефинисани следећи услови трговине за део палете која се нуди у поступку јавне набавке: за препарате није дозвољено смањење бруто цене на ниже; рабат за дистрибуцију у висини од ... % није дозвољено преносити крајњим купцима; максималан рок за плаћање које купац може да понуди на тендеру је 150 дана. Такође је, договорено да ће се у марту ... године, одржати заједнички састанак обе Групације, на којем ће се анализирати постигнути резултати. Поступак је проширен и на све присутне произвођаче лекова, јер ниједан присутни представник произвођача лекова није уложио примедбу којом би истакао противљење одлуци, донетој на заједничком састанку и названој заједничком одлуком. Записник са поменутог састанка, достављен је свакој чланици Групације, па и оној која није имала представника на састанку када је донета заједничка одлука, а усвојен је без примедби произвођача лекова, на наредном састанку Групације произвођача лекова одржаном ... године. С обзиром на то да није било примедби, сматра се да су осим доносиоца заједничке одлуке и представници произвођача лекова који нису присуствовали доношењу заједничке одлуке, прихватили заједничку одлуку о условима трговине. Записник од ... године, директан је доказ да је удружење учесника на тржишту донело одлуку којом су утврђени услови трговине.

Имајући у виду наведено Одлуке удружења учесника на тржишту којима се утврђују цене или други услови трговине у члану 7. Закона о заштити конкуренције, означени су као забрањени и ништави акти, јер за циљ имају битно спречавање, ограничавање и нарушавање конкуренције на релевантном тржишту. Према томе, Одлуком удружења учесника на тржишту - чланова Групације произвођача лекова и то: „Х.“, „Г.“, „З.“, „Ј.“, „Х.1“, „С.2“ и „С.“, утврђени су услови трговине лековима за део палете која се нуди у поступку јавне набавке, тако да за препарате није дозвољено смањење бруто цене на ниже, рабат за дистрибуцију у висини од ... % није дозвољено преносити крајњим купцима и максималан рок за плаћање

које купац може да понуди на тендеру је 150 дана, чиме су склопили забрањени споразум који за циљ има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту veleпродаје лекова на територији Републике Србије, који је ништав по самом Закону. Поред експлицитне одлуке удружења учесника на тржишту, произвођачи лекова и то: „Х.“, „Г.“, „З.“, „Х.1“, „Ј.“, „С.“ и „Ф. С.“, одговорни су за усаглашену праксу у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције. Наиме, наведени произвођачи лекова су сарађивали по питању усклађивања услова трговине за продају лекова која се не врши према прописима о јавним набавкама. Наведено потврђују поменути записници са састанака Групације произвођача лекова. Поред тога, потврда усклађености појединих услова трговине за продају лекова која се не врши према прописима о јавним набавкама, јесу уговори о продаји лекова за ... годину. У спроведном поступку Савет Комисије је утврдио да су произвођачи лекови: „Х.“, „Г.“, „З.“, „Х.1“, „Ј.“, „Ф. С.“ и „С.“, усагласили праксу да код купопродаје лекова за ... годину обавезу купце да производе који су предмет уговора продају крајњим корисницима (апотекама и здравственим установама), да купац не може без претходне сагласности произвођача лекова да производе купљене по том уговору продаје или врши компензације са другим дистрибутерима, да купац нема право да без претходне сагласности произвођача врши измену цена лекова и висине попушта приликом даљег пласмана лекова, односно да се купцу одређује који износ бонификације и каса сконта може да пренесе на свог купца, као и да је купац обавезан да за учешће на конкурс за јавне набавке претходно прибави сагласност произвођача лекова за излазак на конкурс, па су у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције склопили забрањени споразум који за циљ има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту veleпродаје лекова на територији Републике Србије и који је ништав по самом Закону. Иако је чињеница да уговори о купопродаји за ... годину наведених произвођача лекова, односно анекси уговора, показују да су примењене све или само неке од наведених одредби којима се ограничава конкуренција на тржишту veleпродаје лекова, Савет Комисије констатује, да је одговоран сваки произвођач лекова, који је усагласио праксу примене, бар једног услова трговине који је био предмет сарадње.

Поред тога, Комисија је дошла до података који потврђују да су велерогије против којих се води овај поступак изричитим договором утврдиле услове трговине лекова за ... годину у делу промета који није предмет поступка јавне набавке за ... годину. Потврда о томе су следећи записници: у записнику са састанка Радне групе произвођача лекова и велерогија одржаном ... године, под тачком дневног реда „Усаглашавање пословне политике у фармацеутском сектору за ... годину“, председник Групације велерогија Ненад Огњен.ћ, истакао је да је циљ овог састанка сређивање тржишта и да очекује да се престане

са изнуђеним решењима и заузму ставови везани за малопродајне марже, veleпродајне рабате и цене лекова. Подсетио је да су уговори са произвођачима потписани и да су обавезујући. У позиву за овај састанак назначено је да је на основу указане потребе за усаглашавањем пословне политике у фармацеутском сектору заказан заједнички састанак радних група произвођача лекова, веледрогерија и представника државних апотека. Уз записник је достављен и „Предлог правила пословања у делу промета који није предмет класичног поступка јавне набавке”, следеће садржине: сви произвођачи домаћих лекова својим уговорима са дистрибутерима прецизирају максималне нивое бонуса по сваком производу који могу бити пренети крајњим корисницима; усклађено са елементима уговора домаћих произвођача, дефинисани бонус по сваком производу представља максималан бонус за фактуре плаћене до 120 дана; преко свог бонуса веледрогерије могу пренети само каса сконто који произвођачи преносе веледрогеријама за рокове краће од 120 дана (...% месечно); максималан бонус каса сконто мора бити прецизно, недвосмислено и читљиво наведен на факутури према здравственим установама; одговорност поштовања ових правила дефинишу произвођачи ригорозним одредбама уговора са веледрогеријама и Групација веледрогерија укупним договорима и мерама; примена овог договора у свим његовим елементима ускладиће се најкасније до ... године. Према томе, усвојен и потписан „Предлог правила пословања” јесте у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције, Одлука удружења учесника на тржишту којом се непосредно или посредно утврђују продајне цене и други услови трговине, чиме су веледрогерије: „В.1“, „В.“, „Ф.“, „Ф.1“, „Ј. Ф.“, „У.“ и „В. Х.“, склопиле забрањени споразум, који за циљ има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту veleпродаје лекова на територији Републике Србије и који је ништав по самом Закону.

Правилно је по оцени Управног суда одлучио тужени орган, када је у поступку, у коме није било повреде правила поступка, утврдио, да су закључени уговори супротни члану 7. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“ број 79/05), због чега је решење Комисије за заштиту конкуренције од ... године, акт који за циљ и последицу има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту veleпродаје лекова на територији Републике Србије, јер су наведени уговори у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције, забрањени и ништави по самом Закону.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“ број 79/2005), прописано је да се повредом конкуренције, у смислу овог закона сматрају акти и радње привредних субјеката и других правних и физичких лица и осталих учесника на тржишту и то споразуми којима се битно спречава, ограничава или нарушава конкуренција,

док је у ставу 2. истог члана прописано да се битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције из става 1. тачка 1. и 3. овог члана процењује, у зависности од конкретног случаја, према: степену и динамици промене у структури релевантног тржишта; ограничењима и могућностима равноправном приступу тржишта Н.х конкурената; разлозима за напуштање тржишта од стране постојећих конкурената; променама којима се ограничава могућност снабдевања тржишта, степену погодности насталих за потрошаче и другим околностима од утицаја на повреду конкуренције.

Одредбом члана 7. став 1. истог Закона, прописано је да акти, који за циљ или последицу имају или могу имати битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту, у смислу овог закона, јесу споразуми, уговори, поједине одредбе уговора, изричитих или прећутних договори, усаглашене праксе, одлуке удружења учесника на тржишту, а одредба става 2. тачка 1. истог члана, да су забрањени ништави споразуми из става 1. овог члана, а нарочито споразуми којима се непосредно или посредно утврђују куповне или продајне цене или други услови трговине.

Како је у спроведеном поступку на несумњив начин утврђено да је на састанку Групације произвођача лекова у Удружењу за хемијску, фармацеутску и гумарску индустрију и индустрију неметела Привредне коморе Србије дана ... године, под тачком 4. „Усаглашавање пословне политике произвођача лекова по питању услова продаје у ... години“, донета заједничка Одлука свих домаћих произвођача лекова („Х.“ „Г.“, „С.2“, „З.“ „Ј.“, „Х.1“, „С.“), којом су дефинисани услови трговине за део палете која се нуди у поступку јавне набавке: да за препарате није дозвољено смањење цена на ниже, да рабат за дистрибуцију у висини од ... % није дозвољено преносити крајњим купцима и да је максималан рок за плаћање које купац може понудити на тендеру 150 дана, а да су на основу наведене Одлуке закључени поменути Уговори о купопродаји лекова за ... годину „Х.“ и „Г.“ и да садрже истоветне одредбе: клаузула експлицитне куповине, ограничавање права купца да сам изврши избор својих купаца, обавезивање купца да добију сагласност за продају другим велледрогеријама и одређивање продајне цене производа условљавањем да се за измену препродајне цене и висине попушта за даљи пласман прибави сагласност, представљају уговоре који битно спречавају и ограничавају конкуренцију на релевантном тржишту, правилно је и по оцени суда утврђено да су исте одредбе ништаве. Не могу се прихватити као основани наводи тужбе свих тужилаца, да нема повреде конкуренције, ово стога што из напред цитираних одредби Закона о заштити конкуренције, јасно произилази да су забрањени како акти који имају или могу имати последицу (чак и када немају за циљ), тако и акти који имају за циљ (независно од чињенице да ли је до последице дошло) спречавање,

ограничавање или нарушавање конкуренције. Постојање једног од услова нужно резултира закључком да се ради о забрањеном споразуму, као и у случају када су испуњена оба услова. И по оцени овог суда споразум између конкурената у овом случају Одлуке Удружења којима се утврђују куповне или продајне цене, обавезе купца су споразуми који су према члану 7. став 1. и 2. Закона о заштити конкуренције, нарочито забрањени, јер увек битно ограничавају конкуренцију.

Такође треба истаћи да да су неосновани наводи тужиоца „Х.“, „Г.“ и „В.1“ да Комисија није правилно утврдила чињенице на основу којих је дошла до закључка да се ради о повреди права конкуренције. Супротно овим наводима, Комисија је разматрајући посебно сваки став члана 7. и 11. уговора „Х.“ и „Г.“ утврдила да је у првом ставу члана 7. уговора „Х.“ и члана 11. уговора „Г.“ уговорена клаузула ексклузивне куповине, што у конкретном случају значи да једна веледорогерија не може да набави лекове тог произвођача од друге веледорогерије, иако је Правилником о условима за промет на велико лекова и медицинских средстава, прописано да велепродаја набавља лекове и медицинска средства, искључиво од произвођача и веледорогерија које имају одговарајућу дозволу. Другим ставом у члану 7. тачка 7.4. уговора „Х.“ и члану 11. тачка 11.2. уговора „Г.“ (искључива продаја крајњим корисницима) потврђено је да произвођачи лекова спречавају веледорогерије да продају производе другим веледорогеријама, обавезујући их да лекове продају искључиво крајњим корисницима (апотекама и здравственим установама), што доводи до битног ограничавања конкуренције на тржишту велепродаје домаћих лекова. Овим одредбама, битно се ограничава конкуренција између дистрибутера лекова. Такође, одредбом члана 7. став 7.6. уговора „Х.“ и члана 11. став 11.4. уговора о купопродаји лекова „Г.“, уговорне стране су уговориле да купац нема право или није овлашћен да изврши промену цене производа и рабата за даљи пласман производа без претходне, односно изричите сагласности произвођача, односно продавца, чиме се одређује препродајна цена производа. Свако условљавање којим се ограничава слобода учесника на тржишту за доношење независних пословних одлука, а има или може имати значајан утицај на конкуренцију на релевантном тржишту, сматра се битним ограничавањем конкуренције. Одредба коју садржи члан 7. став 7.9. уговора „Х.“ о купопродаји за ... годину о обавези купца да за учешће на конкурс за јавне набавке претходно прибави сагласност „Х.“ омогућава контролисање наступа веледорогерија на тендерима и могућност провере услова у погледу цене производа и рабата, које је веледорогерија понудила. Утврђивањем правила понашања на тендерима на којем су инсистирале веледорогерије, искључује се конкуренција између веледорогерија у продаји лекова путем тендера.

Неосновани су наводи тужиоца да је непотпуно и погрешно утврђено чињенично стање јер на основу изнетог, утврђено је да одредбе члана 7. уговора „Х.“ и члана 11. уговора „Г.“ о продаји лекова и парафармацеутике за ... годину, као што су искључива продаја крајњим купцима, компензација или продаја другим дистрибутерима само на основу сагласности произвођача, односно обавеза да купац за измену цене за даљи пласман прибави сагласност продавца и обавеза купца да за учешће на конкурс за јавне набавке лекова „Х.“ претходно прибави сагласност „Х.“ јесу акти који за циљ и последицу имају битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на тржишту veleпродаје лекова на територији Републике Србије, чиме су уговорне стране закључиле забрањени споразум из члана 7. Закона о заштити конкуренције, који је ништав по самом Закону.

Такође, нетачна је тврдња тужиоца „Х.“, „Ф.“ и „Ј. Ф.“ да су решењем повређена правила поступка јер иницијални акт предузећа „Р.“ д.о.о. Б., нема карактер захтева из члана 57. Закона о заштити конкуренције, већ представља обавештење, те да је тужени требао да покрене поступак по службеној дужности. Супротно овим наводима утврђено је да је прва радња подносиоца захтева у овом поступку била достављена информација од ... године, о радњама које су према његовом сазнању противе Закону о заштити конкуренције, износећи очекивање да Комисија за заштиту конкуренције предузме одређене мере. Дана ... године, подносилац захтева доставио је писмо које му је упутио „Ф.“. Будући да Комисија није покренула поступак ни после ... године, дана ... године „Р.“ д.о.о., навео је да неко мора да стане на пут оваквом понашању и одлучио да нескрива идентитет и предложио да се поступак покрене по његовом захтеву, о чему је сачињена службена белешка. Након тога донет је дана ... године закључак о покретању поступка по захтеву странке, а што је по оцени овог суда правилно урађено. У прилог наведеног треба додати да су неосновани наводи тужиоца „В.“ а.д. Б. и тужиоца „Ј. Ф.“ да је прекршен члан 58. став 2. Закона о заштити конкуренције, јер је прекорачен рок за доношење закључка о покретању поступка. Према члану 58. овог Закона рок за покретање поступка је 8 дана од дана подношења захтева, у складу са којим је поступљено у конкретном случају, а имајући у виду да је подносилац захтева доставио додатне доказе и накнадно прецизирао захтев, што је забележено у службеној белешци од ... године. Имајући у виду наведено по оцени овог суда поступак је покренут у законском року, због чега су наводи тужиоца неосновани.

Тврдња тужилаца „Х.“ а.д. из В., „Г.“, „В.1“ и „В.“ да су приликом доношења оспореног решења битно повређена правила поступка, јер је Комисија у свом допису број ... од ... године, пре спровођења испитног поступка у оквиру кога се утврђују одлучне чињенице, већ изнела правну тврдњу материјално правне садржине, је неоснована, јер је

спровођење испитног поступка започело од момента доношења закључка о покретању поступка тј., од ... године. Допис Комисије који тужиоци помињу упућен им је ... године, што значи у испитном поступку, а не пре испитног поступка како то они тврде.

Тужилац „Ј. Ф.“ оспорава основаност образложења за доношење закључка о покретању поступка које је дато у допису Комисије број ... од ... године, у коме се образлаже да је закључак донет пре него што је Комисија прибавила уговоре од дистрибуције лекова произвођача лекова, те да је поступак покренут на основу навода из захтева. Супротно наводима тужбе овај закључак је исправан јер Удружење за трговину на састанку од ... године, није обавестило Комисију, иако је позвано да достави записнике са састанака одржаних у Групацији веледругиерија у последњих годину дана, рачунајући до ... године, па је за исти Комисија сазнала у Служби за информисање Привредне коморе Србије. Тек након тога секретар удружења за трговину доставља Комисији записник у којем је препричала дискусију са састанка од ... године.

Такође је нетачна тврдња тужилаца „Х.“ и „Г.“ да је испитни поступак спроводило неовлашћено лице, јер овлашћена лица водила су поступак у складу са Законом а на основу овлашћења број ... од ... године, која је издала председница Савета Комисије, као лице које представља и заступа Комисију. Надаље је, неоснован навод тужиоца, да је прекршен члан 64. Закона о заштити конкуренције, којим је прописано да је Савет дужан да одржи усмену расправу када у поступку учествује две или више странке са супротним интересима и када треба да се саслуша сведок или вештак. Наведеним чланом није прописано да саслушање сведока врши Савет Комисије, већ да се увек одржава усмена расправа пред Саветом, како је у конкретном случају и поступљено. Такође је, нетачна тврдња тужилаца „Х.“, „Г.“, „В.1“ и „Ј. Ф.“ да је повређен члан 196. став 3. Закона о општем управном поступку, као и члан 198. став 2. истог Закона, јер је диспозитив решења у ставу 19. неодређен и нејасан, а тиме и неизвршив, пошто није ближе означено о ком споразуму је реч. Наиме, у ставу 19. оспореног решења експлицитно је наведено да су тужиоци усагласили праксу, а усаглашена пракса је чланом 7. Закона прописана као врста акта који за циљ има последицу или за циљ има битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на релевантном тржишту. У образложењу оспореног решења наведено је о ком споразуму је реч.

Навод тужиоца „В.1“ а.д. холдинг компаније из Б., тужиоца „В.“ а.д. Б. и тужиоца „Ф. В.“ д.о.о. да је погрешно примењен Закон о заштити конкуренције, приликом оцењивања предметних уговора као забрањени, јер се није пошло од правне природе и тумачења заједничке воље уговорних страна, је неоснован, јер је на основу записника Групације

произвођача лекова и Групације веледрогерија, изјаве председника Групације произвођача лекова саслушаног ... године, те циркуларног писма председника концерна „Х.“, упућеног велепродајама у којима одбија пословање са истим, утврђена несумњива намера веледрогерија и произвођача лекова о купопродаји лекова за ... годину, да уговоре обавезу купца на искључиву продају крајњим купцима, забране субдистрибуцију и немогућност мењања цене и рабата при даљој продаји без изричите сагласности произвођача. Ове одредбе саставни су делови свих уговора. Поред тога, већина уговора садржи и одредбу којом се изричито прописује да непридржавање поменутих обавеза повлачи једностранни раскид. Имајући у виду наведено тј., правну природу уговора као и заједничку вољу уговорних страна, правилно је и по оцени овог суда изведен закључак да су се уговорне стране сагласиле да закључе управо уговор о продаји лекова са одредбама наведене садржине.

Такође нетачна је тврдња тужиоца „В.1“ а.д. холдинг компаније из Б., „В.“ а.д. Б. и „Ј.Ф.“ да им је као странкама било онемогућено да постављају питања другим странкама, односно сведоцима у поступку. Начело саслушања странака није повређено, јер је тужиоцима достављен допис од ... године, заједно са свим доказима, међу којима је био и записник о саслушању странака и сведока од ... године и тиме им је пружена могућност и прилика да се изјасне о свим важним питањима и доказима и остављен примерени рок за изјашњавање.

Неоснован је навод тужилаца „В.1“, „В.“ и „У.“ д.о.о., да је у образложењу решења оцењено да су закључени уговори по својој правној природи, уговори по приступу, а требало је да образложи због чега је одустала од квалификације предметних уговора као типских уговора.

Правилно је и по оцени овог суда у образложењу оспореног решења Савет Комисије утврдио да се типски уговори закључују по унапред припремљеном формулару којим се једна страна редовно служи и чија главна карактеристика јесте факултативност, тј. уговорне стране пристају да се користе формуларним уговором у целини или да измене неке његове делове. Адхезиони или уговори по пристанку су уговори код којих једна страна нуди припремљени формулар уговора у којем су одређена права и обавезе уговорних страна, с тим што друга страна може у целини само да прихвати или одбије њихово закључење. Уговори по пристанку или приступу су најчешће условљени природом посла, али се могу јавити и као последица економске надмоћности једне од уговорних страна. Из свега наведеног закључује се да су произвођачи лекова креатори услова продаје лекова у ... години, те произилази да се према томе има сматрати да су уговори произвођача лекова уговори по приступу. Веледрогерије су такође, на састанцима у оквиру своје групације расправљале о висини

рабата и усаглашавале ставове и заједнички наступ према произвођачима. На заједничком састанку групација инсистирале су да се утврде правила понашања, не само на тендерима, већ и да се уреди целокупно тржиште. Из наведеног разлога се не прихвата тврдња ових тужилаца да је погрешно образложена врста уговора.

Наводи тужиоца „Ф.“ д.о.о., да није јасно образложено, шта је циљ, а шта последица предметних аката који представљају споразуме цењен је као неоснован, јер из утврђене садржине уговора јасно произилази да су предметним уговорима непосредно или посредно утврђене куповне или продајне цене или други услови трговине. Да је ограничавана и контролисана производња тржишта, као и да су примењени неједнаки услови пословања на исте послове са различитим учесницима на тржишту и тиме учесници на тржишту доведени у неповољнији положај у односу на конкуренте, на основу чега је недвосмислено утврђено да се ради о спречавању и ограничавању конкуренције на тржишту производње и продаје лекова, па није било потребно посебно утврђивати циљ и последице предметних аката.

Тврдња тужиоца „Ф.“ д.о.о., да је погрешан став Комисије, да су предметни вертикални споразуми забрањени у циљу нарушавања конкуренције на тржишту с обзиром да се односи на готово све произвођаче поред велерогија, те да се ради о типским споразумима којима је свако могао приступити под истим условима су неосновани, јер тврдња тужиоца да због тога што број преосталих учесника није знатан предузети акти не доводе до битног ограничења конкуренције, није правилна, јер уколико највећи број учесника на тржишту не предузима своју пословну активност самостално, већ је она последица договора било формалног, било неформалног, циљ таквог акта је увек битно ограничавање конкуренције на укупном тржишту на којем су активни учесници који нису приступили договору. Такође је нетачан став да је свако могао да закључи типски уговор о купопродаји лекова са произвођачима под истим условима.

Тужилац „Ф.“ д.о.о. и тужилац „Ф. В.“ д.о.о. побијају основаност решења Комисије у делу који се односи на постојање хоризонталних споразума између велерогија, а поводом примене „Предлога правила пословања у делу предмета који није предмет класичног поступка јавне набавке“, акта донетог на састанку Радних група произвођача лекова и велерогија дана ... године. Потписивање усвојеног предлога Правила пословања у делу промета који није предмет класичног поступка јавне набавке (који се односи на домаће лекове), наведено је да је предлог пословања појединачно усвојен и потписан, а да је на том састанку планирано заједничко потписивање. Копија поменутог записника са наведеном изјавом достављена је свим учесницима у овом поступку, али странке на које се односи, нису

имале примедбу на исти, осим што су тврдиле да је у питању само предлог који није примењен. Назив одлуке, међутим, не мења њену суштину. С обзиром на ту чињеницу, правилно је по оцени овог суда Савет Комисије приликом оцене „Предлога правила пословања” нашао да исти представља Одлуку удружења учесника на тржишту о условима трговине, јер је пошао од тога да су веледрогерије називајући Одлуку о правилима пословања предлогом правила пословања, биле свесне да је стриктна Одлука конкурената о условима трговине забрањена према Закону о заштити конкуренције и имале намеру да избегну евентуалну одговорност.

Тужилац „Ј. Ф.“ наводи да је неоснован став Комисије и оспорава основаност става да споразуми које је закључивао са осталим веледрогеријама представљају хоризонталне споразуме у смислу члана 7. Закона о заштити конкуренције. Истиче да чињенично стање на коме се заснива овај став није у потпуности утврђено. Супротно наводима тужбе у поступку који је окончан доношењем оспореног решења тужилац није оспорио да је потписао предметни предлог због чега ови наводи, не могу довести до другачије одлуке суда.

Тужилац „Ф.“ истиче да оспореним решењем није утврђено да ли је доминантан положај појединих произвођача већ постојао као такав или су произвођачи свој доминантан положај обезбедили закључивањем споразума, те да ли је постојала злоупотреба доминантног положаја, као и да ли је исто утицало на остале произвођаче да заузму јединствен став, односно на веледрогерије да прихвате споразуме. Ови наводи тужбе нису од утицаја на законитост оспореног решења, јер се исти не односе на предмет поступка.

Тужилац „Ј. Ф.“ је навео у својој тужби да се Савет Комисије није бавио суштином његове жалбе, односно статусом тужиоца као учесника на тржишту у предметном поступку. У жалби на закључак „Ј. Ф.“ а.д. није изнето да се не бави дистрибуцијом лекова, већ да то ради друго друштво у његовом власништву и то „Ј. Ф.“ д.о.о., која се налази на истој адреси, што је и довело до забуне. „Ј. Ф.“ је у жалби само навела да није закључивала забрањене споразуме. Тачно је да је у закључку о покретању поступка дошло до грешке у куцању назива друштва против којег се води поступак, али је убрзо грешка исправљена, те је „Ј. Ф.“ д.о.о. означена као друштво против којег је вођен поступак, због чега су ови наводи жалбе неосновани.

Треба напоменути да је тужени орган правилно применио Уредбу о критеријумима за утврђивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, број 94/2005), јер су критеријуми утврђени у члану 2. и 3. неопходни за одређивање релевантног тржишта и њихова примена се

подразумева и без посебног наглашавања. Погрешна је оцена тужиоца „Ф. С.“ д.о.о. да постоји противуречност између дефиниције релевантног тржишта у образложењу побијаног решења и диспозитиву решења, јер не прави разлику између тржишта која су посматрана у току поступка и тржишта на којима је дошло до битног ограничавања конкуренције. Супротно томе у решењу су дефинисана два тржишта која су у овом предмету посматрана и то тржиште производње и увоза лекова, као једно тржиште и тржиште veleпродаје (дистрибуције) лекова, као друго тржиште, док је у диспозитиву наведено тржиште на коме је дошло до битног ограничавања конкуренције, а то је тржиште veleпродаје лековима. Из наведених разлога нису тачни наводи тужиоца да је погрешно примењена Уредба о критеријумима за утврђивање релевантног тржишта, а уз то треба додати да ни сам тужилац не образлаже како би по његовом мишљењу напред наведено могло да утиче на другачије решење ове управне ствари.

Такође треба напоменути да су неосновани наводи тужиоца „Ф. З. А.“ да је Савет Комисије погрешно тумачио појам слободног тржишта у предметном поступку. Супротно овоме фармацеутско тржиште је специфично, јер преузевши на себе улогу уређења тржишта, занемарили су да је оквир за функционисање тржишта лекова као специфичног производа одређен прописима, а остало је препуштено односу понуде и тражње. У конкретном случају, учесници у овом поступку, прибегли су уређењу тржишта, што значи елиминисању конкуренције, иако су могли да се заштите од евентуалног незаконитог понашања veleдрогерија тако што би то понашање пријавили надлежном органу. Регулисање тржишта дистрибуције и продаје лекова припада искључиво законодавцу. Образложење произвођача лекова да је одредба о препродајној цени неопходна како би купци примењивали прописану цену, није основана, зато што цена није потпуно регулисана, већ је одређена veleпродајна цена лекова (у којој су садржани трошкови промета на велико у висини од ... %), са циљем да се произвођач ограничи да не може да продаје лекове изнад те цене.

Тужилац „Ф. С.“ д.о.о. у тужби наводи да конкретно у његовим уговорима не постоје елементи који доказују истоветност са осталим тужиоцима и да се паралелно понашање не може третирати као аутоматски доказ за усаглашену праксу. Представник овог тужиоца, није био на наведеном састанку, а означен је као доносилац одлуке, због чега је у Групацији произвођача лекова проверено да ли је записник (који констатује да је заједничку одлуку донео и „Ф. С.“ д.о.о.), достављен и „Ф. С.“ д.о.о., те је утврђено да није. Записници се достављају само чланицама Групације произвођача лекова, што „Ф. С.“ д.о.о. није. На састанку од ... године када је усвајан записник од ... године, представник „Ф. С.“ д.о.о. је био присутан, али како је навео у допису од ... године, исти му није био уручен, нити је о истом

гласао зато што није члан Групације. Изложено потврђује да „Ф. С.“ д.о.о. није учествовао у доношењу одлуке удружења учесника на тржишту. Међутим, иако је тачно да овај тужилац, као ни тужилац „Ф. З. А.“, нити „С.“ д.о.о. нису потписали наведени споразум, не може се занемарити чињеница да су примењивали одредбе наведене одлуке (небитно је да ли су примењене све или само неке од наведених одредби којима се ограничава конкуренција тржишта veleпродаје лекова), због чега је и по оцени овог суда правилан став Савета Комисије да је одговоран сваки произвођач лекова који је усагласио праксу примене бар једног услова трговине који је био предмет сарадње, без обзира на чињеницу да ли је потписао или не наведену Одлуку.

Неосновано тужилац „Ф. З. А.“ наводи да обзиром да су предметним поступком обухваћени скоро сви произвођачи лекова и веледрогерије, тужиоцу није јасно у односу на кога је у конкретном случају нарушена конкуренција, односно који су то конкуренти који су преостали на неслободном тржишту. Овакав став је погрешан, јер је погрешно схватање тужиоца да када највећи број учесника на једном тржишту примени истоветне услове пословања као последицу договора, да је конкуренција ограничена у односу на све остале учеснике на том тржишту.

Неосновани су наводи тужиоца „Ф. В.“ д.о.о. да је Комисија приликом доношења оспореног решења поступила селективно, будући да није проширила поступак и на друге веледрогерије које су биле уговорне стране произвођачима лекова. Овај навод је по оцени овог суда неоснован, јер се не односи на чињенице и околности које би потврђивале да је незаконито утврђено да је тужилац повредио одредбе Закона о заштити конкуренције.

Суд је ценио и друге наводе које су тужиоци истицали у тужбама, али налази да они не могу бити од утицаја на другачију оцену законитости оспореног решења.

Због наведених разлога, Управни суд је, налазећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужилаца, на основу одредбе члана 41. став 2. Закона о управним споровима („Службени лист СРЈ“ број 46/96), а који се примењује на основу одредбе члана 77. став 1. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 111/09), одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 15.04.2011. године, III-2 У. 6885/10 (2009)

Записничар
Весна Слијепчевић, с.р.

Председник већа-судија
Мирјана Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

ИА